Eduskunta/
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausuntopyyntönne 29.10.2018

HE 154/2018 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntopyyntö

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Helsingin poliisilaitokselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Helsingin poliisilaitos lausuu pyynnön perusteella seuraavaa:

72§ Maakunta

Lain 72 §:ssä säädettäisiin maakunnan tehtävistä. Lain tarkoituksena on parantaa eläinten hyvinvointia ja sen tarkoituksena olisi myös helpottaa eläinten hyvinvoinnin valvontaa. Jos/kun valvonta on siirtymässä paikallisilta viranomaisilta maakunnille, on riittävien resurssien varaaminen tähän työhön ehdottoman välttämätöntä. Helsingin poliisilaitoksen uuden toimintamallin mukaisesti poliisi on nostamassa ammattitaitoaan ja osaamistaan eläinsuojeluun liittyvissä asioissa. Olisi hyvä, että toimintamalliin pyrittäisiin siirtymään myös muualla Suomessa.

Jotta uudella lailla saavutettaisiin parannusta eläinten hyvinvointiin ja sen valvontaan, on tärkeää, että poliisi pysyy edelleen toisena tärkeänä valvontaviranomaisena eläinsuojelutapauksissa. Poliisin ammattitaidon kasvaessa, tulevaisuuden näkymänä olisi se, että hallintoprosessin oheen eläinsuojelutapauksissa tulisi yhä enenevässä määrin myös rikosprosessi. Uudistuva lainsäädäntö ei saisi tuoda estettä tähän tavoitteeseen, mikä on parantamassa huomattavasti sekä reagointi- että puuttumiskynnystä selkeissä eläinsuojelutilanteissa.

Eläinlääkärillä tulisi säilyä sekä valvovan viranomaisen että asiantuntijan rooli eläinsuojeluvalvonnassa, koska eläinlääkäreillä on koulutuksensa ja kokemuksensa ansiosta paras ammattitaito arvioida kokonaisvaltaisesti eläimen elinympäristöä, terveyttä ja hyvinvointia. Valvontaeläinlääkärin puuttuessa tapahtumapaikalta, poliisilla tulisi olla mahdollisuus ja kyky suorittaa itsenäisesti sekä esitutkintatoimet että tarvittaessa myös hallintoprosessiin liittyvät alkutoimet alusta loppuun.

HELSINGIN POLIISILAITOS
Pasilanraitio 11, PL 11, 00241 HELSINKI
kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Puh. 0295 470 011, Faksi 0295 411 622

73§ Poliisi

Helsingin poliisilaitos kannattaa sitä, että poliisin tehtävät ja asema säilyvät entisellään. Nykyinen lakikin antaa poliisille mahdollisuuden toimia myös itsenäisesti valvontaviranomaisena. Ihannetilanteessa poliisi ja eläinlääkäri toimivat yhteistyössä, mutta eläinlääkärin puuttuessa, poliisilla tulisi olla kyky ja mahdollisuus toimia myös itsenäisesti sekä sopia toimintamalleista paikkakuntakohtaisesti ja paikallisten resurssien mukaan järkevimmällä ja vaikuttavimmalla tavalla.

77§ Tarkastus- ja näytteenotto-oikeus

Eläintenpitokiellon valvonta on nykyisen lainsäädännön valossa haastavaa. Vaikka valvontaviranomainen tietää määrätystä eläintenpitokiellosta, kieltoa ei ole mahdollista valvoa kotirauhan piirissä ilman epäilyä siitä, että eläintä koskevia hyvinvointimääräyksiä on rikottu. Uuteen lakiin tilanteeseen pitäisi saada parannus. Kotirauhan suojaamiin tiloihin pitäisi päästä suorittamaan tarkastus sen selvittämiseksi onko eläintenpitokieltoon määrätyllä hallussaan tai hoidossaan eläimiä kiellon vastaisesti.

Tämän hetkisen lainsäädännön vuoksi eläintenpitokiellolla ei ole sitä merkitystä ja vaikuttavuutta eläinten hyvinvointiin kun sillä tulisi olla. Valvonnan vaikeus kotirauhan piirissä antaa kieltoon määrätylle mahdollisuuden pitää eläintä kotirauhan piirissä. Jos epäilyä hyvinvointimääräysten rikkomisesta laissa säädetyllä tavalla ei ole, viranomaisella ei ole mahdollista mennä tilannetta tarkastamaan, vaikka olisikin epäily eläintenpitokiellon rikkomisesta.
Valvonnan tehostamiseksi olisi tärkeä siirtyä toimintamalliin, jossa tieto henkilölle määrätystä eläintenpitokiellosta saatettaisiin tuomioistuimen tai Oikeusrekisterikeskuksen toimesta suoraan poliisin Patja-järjestelmään (tulevaisuudessa Vitja) manuaalisesti tai teknisen käyttöyhteyden avulla. Tällöin eläintenpitokiellot olisivat automaattisesti alisteisia kaikkien suomalaisten lainvalvontaviranomaisten (Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos) suorittamalle valvonnalle, sillä viranomaistoimintaan sisältyy lähes jokaisella tehtävällä henkilötietojen tarkistaminen. Useissa tapauksissa eläinsuojelurikoksiin syyllistyneillä ihmisillä on ongelmia yleisen elämänhallintansa kanssa, jonka johdosta heillä on keskimääräistä suurempi mahdollisuus joutua poliisin kanssa tekemisiin. Näissä tarkastustilanteissa mahdollinen eläintenpitokiellon rikkominen tulisi automaattisesti ilmi. Tällä muutoksella olisi erittäin iso merkitys eläintenpitokieltojen vaikuttavuudelle eläinten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittämisessä.

Muuta

Eläinten maahantuonti myyntitarkoituksessa on lisääntynyt vuosien varrella. Tiedetään, että tuontieläinten esim. koirien mukana maahan tulee monenlaisia tauteja ja resistantteja bakteereita. Tilanne ei tule tulevaisuudessa varmasti muuttumaan paremmaksi.

Eläinsuojelulakiin tulisi sisällyttää säännös, mikä koskisi eläinten tietoverkoissa käytävää kauppaa. Verkkokaupassa eläimiä myyvältä henkilöiltä tulisi vaatia ns. vahvaa tunnistautumista, jolloin viranomaisen tehtävä valvovana ja esitutkintaa suorittavana tahona helpottuisi.

Poliisipäällikkö
Poliisikomentaja Tomi Vuori

Apulaispoliisipäällikkö Heikki Kopperoinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 05.11.2018 klo 19:14. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.